PAPER DETAILS

TITLE: YEMEN KIT'ASINDA OSMANLI DEVLETI'NE VE DIGER DEVLETLEREK ARSI ISYAN EDEN ASIRETLERE DAIR BIR VESIKA

AUTHORS: Ihsan Süreyya SIRMA

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/31048

YEMEN KIT'ASINDA OSMANLI DEVLETİ'NE VE DİĞER DEVLETLERE KARŞI İSYAN EDEN AŞİRETLERE DAİR BİR VESİKA

Dr. İhsan Süreyya SIRMA

Ma'lûm olduğu üzre, Yemen, eski dünya medeniyetlerinde çokça adı geçen bir şöhrete sahiptir. Bilhassa San'a ve Saba bölgelerinin tarihi çok eski devirlere kadar gider.

Saba Melikesi Belkıs'ın, Hz. Süleyman'la olan kıssası, Kitab-ı Mukaddes'te olduğu gibi, Kur'an-ı Kerim'de de geçmektedr :

«Derken (hüdhüd) çok geçmeden geldi. «Ben, dedi, senin muttali olmadığın (bir hakikata) vakıf oldum. Sebe'den sana çok doğru (ve mühim) bir haber getirdim». «Hakikat, orada bir kadını onlara hükümdarlık eder buldum. Kendisine her şey verilmiştir. Onun bir de çok büyük bir tahtı var» (1).

İslâm Tarihinde, San'a şehrinin adı da çok geçmektedir. San'a'nın bu şöhreti, İslâmiyet'ten evvel olduğu gibi, İslâmiyet'ten sonra da devam etmiştir. San'a valisi Ebrehe'nin, Mekke'ye saldırması hadisesi de Kur'an-ı Kerim'de yer almıştır :

«(Habibim) Rabbinin fil sahiplerine nasıl (muamele) ettiğini görmedin mi? O, bunların kötü planlarını boşa çıkarmadı mı? O, bunların üzerine sürü sürü kuşlar gönderdi, ki bunlar onlara pişkin tuğladan (yapılmış) taşlar atıyorlardı. Derken (Allah) onları yenik ekin yaprağı gibi yapıverdi» (2).

---

(1) Kur'an-ı Kerim, En-Neml, 22-23.

(2) Kur'an-ı Kerim, Fil, 1-5.

İslâmiyet zuhûr ettikten sonra, diğer komşu ülkelere olduğu gibi, Hz. Peygamber, Yemen'e de İslâmiyet'i tebliğ etmek için bazı sahabesini göndermiştir. Bunların ilki Halid b. Velid'tir. Fakat o, muvaffak olamadığı çin, onun yerine Hz. Ali gönderilmiş ve Yemen halkı yapılan da'vete icabet ederek İslâmiyet'i kabul etmiştir. Daha sonra Hz. Peygamber, Yemenlileri dinî yönden eğitmek için sahabesinden Mu'az b. Cebel'i göndermiştir (3).

Müslüman olan Yemen'in bazı bölgeleri, Hz. Peygamber'in vefatından sonra irtidad etmişler, ve Halife Hz. Ebu Bekir, onlarla mücadele etmiştir.

Daha sonraki devirlerde, şafii ve Zeydiye mezheblerini kabul eden Yemenliler, kâh mahallî şeyhler, kâh emirler tarafından idare edilmişlerdir. İslâm Devleti'nin el değiştirmesiyle, Yemen de buna bağlı olarak, idareci olan, Emevî, Abbasî, Eyyubî devletlerinin idaresi altında yaşamışsa da, zaman zaman, sadece, mahallî şeyhlerin idaresini kabul etmişlerdir. Fakat bu şeyhlerin idaresi, ancak bir şehri veya bir kaç köyü kapsamaktaydı.

16. yüz yıl başlarında Osmanlı Sultanı Yavuz Sultan Selim, hilâfeti Abbasîlerden devr alınca Hicaz da Osmanlı Devleti'ne idhal edilmiş oldu. Daha sonra, Osmanlı Devleti Yemen'e de kuvvet göndererek, oraları da Osmanlı topraklarına katmıştır (4).

Böylece Türkler, 1. cihan harbine kadar Yemen'de kalmışlardır.

Yemen halkı, zaman zaman Osmanlı Devleti'ne karşı isyan etmiş, ve bu isyanlar, Avrupa'nın teşvikiyle (5), bilhassa 19. asrın

---

(3) İbn Hişam, Essiretu'n-nebeviyye, Mısır, 1955, IV, s. 641, İbn Sa'd, Tabakat, Beyrut, 1957, V, s. 523-48, Ya'kûbî, Tarih al-Ya'kûbî, Beyrut, 1960, II, s. 76, Taberî, Tarih, Beyrut, tarihsiz, III, s. 110, Belazurî, Futûh al-buldan, Beyrut, 1957, s. 92-102, İbn al-Esir, al-Kamil fi al-tarih, Beyrut, 1965, II, s .300, Ebu al-Fida İbn al-Kesir, al-Bidaya va al-Nihaya, Beyrut, 1966, V, s. 79, 99, 104.

(4) Başbakanlık Devlet Arşivi, Yıldız Tasnifi, Evrak no: 14, kısım no: 2382, zarf no: 126, karton no: 11; Rüştü (Piyade mirlivalarından), Yemen Hatırası, Der Sa'adet, 1327, s. 26; G. Wyman Bury, Arabia Infelix, or the Turks in Yamen, London, 1915, s. 13; A. Bardey, Rapport sur le Yemen, Bulletin de Géographie Historique et Descriptive, Paris, 1899, vol, 29, no: 4, s. 23, 34, 35, 36.

(5) Victor Bérard, Le Sultan, l'Islam et les Puissances, Paris, 1907, s. 5-6; Rouet Gaston, La question du Yémen, Questions Diplomatiques et Coloniales Paris, Avril, 16-1910, vol. 29, no: 316, s. 475; Fayein, Claudie,

son yarısı ve 20. asrın başlarında çok kanlı olmuş ve bir sürü müslüman kanının akmasına sebebiyet vermiştir.

İşte, aşağıda sunduğumuz vesika (6), bu âsî Yemen aşiretlerine dair bir vesikadır:

Kıt'a-ı Cesime-i Yemaniye'de zuhûr iden ashab-ı hurûc ile, imam sıfatıyla üç dört devleti şimdiye kadar işğal iden eşkıyanın tarihçesi tercümesidir.

«Arapça'dan Türkçe'ye tercümedir»

İşbu ashab-ı hurûc, sekiz fırka olup, birincisi «Benu Taba Taba», ikincisi «Benu Ziyad», üçüncüsü «Benu Necah», dördüncüsü «Benu Mehdi», Beşincisi, «Benu Resul-i Türkmaniye», altıncısı «Furu'-ı Devlet-i Eyyubiye», yedincisi «Benu Tahir», sekizincisi «Şurefa-yı Hüseyniye» dir.

Birinci fırka olan «Benu Taba Taba), sâdât-ı aleviyyedendir. 288 tarihinde zuhûr edip, Yemen ve San'a ve Sa'de'yi makarr-ı hükûmet ittihaz etmişlerdir. En evvel zuhûr eden zatın ismi Yahya b. Hüseyn'dir ki, silsilei nesebi, sekizinci derecede Hz. Ali'yyul Murteza -kerreme'Allahu vechehu ve radiye'Allahu 'anhu hazretlerine vasıl olmasına iğtiraren «İmamet» da'vaşiyle hurûc ve kendisini «İmâm Hâdî» lakabiyle telkîb eylemiştir. İbtidai hurûcunda Yemen Kıt'ası'nda bulunan me'murin-i Devlet-i Abbasiye'ye harben galebe etmekle Yemen Kıt'ası'na tamamiyle malik olmuş ise de bir sene sonra, Halife Muktefa Billâh-ı Abbasî'nin gönderdiği kuvve-i askerîyeye mukavemet edemediği cihetle Sa'da nahiyesinden başka, bütün memaliki kendisinden istirdad olunmuştur. Kendisi hayatta oldukça Sa'da'da ikamet edip, neslinden gelen altı nefer ahfadı dahî birbirini müteakip nahiye-i mezkûre ahalisine imamet ederek 354 tarihinde münkarız olmuştur. Mamafih, esasen Yemen'de imameti te'sis eden (bu Yahya olacak) yadigardır ki el haletu hazâ ehl-i kabileye kanlar döktürmeye sebep bir bağî-yi şehirdir.

Jules Barthoux, Une Française au Yémen, Comptes Rendus Mensuels de l'Académie des Sciences Coloniales, Paris, 1955, Vol. 15, s. 485; Désiré Charnay, Excursion au Yemen par Désiré Charnay et A. Deflers, Le Tour du Monde, Paris, 1898, Vol, 4, no: 23-24; s. 273.

(6) Başbakanlık Devlet Arşivi, Yıldız Tasnifi, Evrak no: 33, Kısım no: 331/mükerrer, zarf no: 73, karton no: 90.

İkinci fırka olan Ziyâd, Kıt'a-i Yemaniye'yi zapt eylemişlerdir ki, onlar altı neferdir. İbtida-i zuhûrları 203 tarihinde ve nihayetleri dahî 407 tarihinde hitam bulmuştur. Bunların darul-mülkleri (?), Tihame'de kâin Zebid (7) şehri idi. Birincilerinin ismi Muhammed b. İbrahim b. Muhammed b. Abdullah Ziyad idi ki, Me'mûn Halife-i Abbâsînin asrında zuhûr töhmetiyle tutulup haps edilmiş ve emr-i muhafazası vüzera-ı Abbasîden Yemen valisi Fadl b. Sehl'e ihale kılınmış ise de, ba'dehu Kıt'a-ı Yemaniye'de vuku' bulan ihtilâl-ı asayışın def'i için bir muktedir kimsenin irsali lüzumuna mebni bu işe ehil ve erbab, sahib-i tercüme Muhammed b. İbrahim olduğu muhafaza me'muru Fadl tarafından tasdik olunarak müteheyyi-i hareket bulunan asker fermanlığiyle gönderildikte o dahî asayışı ihtilâle sebebiyet verenlerin harben cezalarını verip, 204 senesinde Zebid şehrini te'sis ve kuvve-i mevcudesini bilahare celb-i asker ile tezyîd ederek Yemen iklimini kamilen zabt, vefatına kadar Yemen Kıt'ası'nda ferman ferma olmuş, fakat kendisinden sonra gelen ahfadından ancak Nefer (?) icra-yı hükûmet etmişler, bunların dördüncüsü olan İbrahim, küçük yaşında mesned-i hükümete geçmiş olduğundan, ibtida-i hükûmetinde Hüseyn Selame nâm kimesne icra-i vekalet etmiş ve bir müddet sonra makam-ı idare Hüseyn Selame'nin kölesi olan Necâh Mercan'ın eline geçmiştir.

Üçüncü fırka olan «Benu Necâh», Zebid şehrini dar'ul mülk ittihaz edip, 412 de zuhûr ve 553 senesinde munkarız olmuştur. Binaenaleyh Benu Ziyad'dan teferru' eden Necâhîlere yani Necâh Mercan köleden sonra hükûmet edenlere Benu Necâh namı verilmiştir. Bunların müddet-i hükûmetleri 141 sene devam etmiştir.

Dördüncü fırka olan Benu Mehdî'nin efradından en evvel Ali b. Mehdî nâm kimesne 553 senesi zuhûr etmiş ve bunun ahfadına intikal eden hükûmet 569 tarihinde mahvolmuştur. Bu Ali'nin Maskat-ı re'si Zebid şehri sahilinde kain Absarra karyesidir. Bir müddet Hicaz ve Bağdad ve Basra ve Küfe havalisinde seyahat edip, sonra Yemen'e avdet ve ahval-i istikbaliyede kablel-vukû' keşf suretiyle verdiği haberlerin sıhhatını vukûâtın tasdik edişiyle zamane halkının rişte-i itikad ve biatı ele geçirmeğe gayret ederek bu yolda Tihame Kıt'asını, yani sevahil (bahriye-i Yemaniye) ile cibal

(7) İşbu Zebid şehri el yevm birinci sınıf kaymakamlıklardan olmakla beraber, gayet zengin ve mühim bir kaza olup, Hudeyde sancağına tabidir.

aralarında bulunan arazi sekenesini daire-i ihtiyaline idhâl ve ba'de zaman nevahi-yi cibaliye ahalisini dahî celb ile, kuvve-i askeriyesini istediği dereceye îsâl ile tevsi'-i hudûd-i hükûmet ettikten sonra Tihame'den gelenlere «muhacir», ve cibal sekenesine «ansar» namını vermiş ve bu iki fırkayı birer nakîbin taht-ı kumandasına verip, kendisi efrad-ı ahali ile ihtilât etmemek için, ayrıca bir daireye çekilerek ve nukaba-i mansube vasıtasiyle idare-i umûr ederek, kurra ve mezari-i saharayı, yani kendisinin zaman-ı hurûci Benu Necâh efradının inkirazı zamanına tesadüf etmekle Zebid şehrini dahi teshir ve istilâ ile 554 senesi kesb-i istiklâl ve kendinin vefatından sonra emr-i hükûmet, oğlu Mehdî ve anın irtihalinde, oğlu Abdunnebî'ye intikal etmiştir. Gerek kendisinin ve gerek oğullarının müddet-i hükûmeti yalnız 15 seneden ibarettir.

Beşinci fırka olan, «Furu'-ı Devlet-i Eyyubiye» dir ki, bu hükûmeti, Devlet-i Eyyubiye furu'undan beri 569 senesinde Hıtta-i Yemaniyeyi teshir etmiş ve kendisiyle ve kendisinden sonra gelenlerin müddet-i hükûmeti 626 tarihinde munkariz olmuştur. Bunlardan bazıları Devlet-i Eyyubiye'ye arz-ı inkiyâd ve itaat etmiş ve bazıları arzu-yı istiklâl ile rû-yı muhalefet göstermiş olduklarından, bu muhalefetleri mahv ve inkirazlarına sebebiyet vermiştir ki müddet-i hükûmetleri 25 seneden ibarettir.

Altıncı fırka olan Benu Resul-i Türkmaniye, Benu Resul-i Eyyubiye Devleti etbaından olup, 626 da zuhûr ve 859 senesinde mahv olmuşlar. Hükümdarları on nefer kimesne olup, Zebid şehrini câ-yı hükûmet ittihaz etmişler ve müddet-i hükûmetleri 233 seneden ibarettir. Müverrihler, bunların mulûk-i Ğassaniye'ye müstenid bir asldan olduklarını rivayet ve isbat-ı müddea için işbu vakı'ayı hikâyet ederler :

Hikâye şudur : Halife-i Sanî Ömer ul-Farûk radiya Allahu 'anhu Hazretlerinin zaman-ı hilâfetlerinde, mulûk-i Ğassaniye'den Cebele b. Eyhem, şeref-i İslâm ile müşerref olduktan sonra ma'azallahu Ta'ala irtidâd ve İstanbul mülkünün saye-i himayesine dahalet ile kabul-ı küfr ve inad ile kalmış idi. İstanbul'da yetişen evladından bazıları kendisinin vefatından sonra memalik-i Türkmaniye'ye ihtiyar-ı seyahat ve burada Beçik(?) Aşiretiyle kesb-i ünsiyet ederek, lisanlarını öğrenmiş ve bu alaka ile kendilerini aşiret-i merkume halkından addetirmişler idi. Bunlardan Muhammed b. Harun, ihtilat eylediği akvam-ı ekrad'dan bazılarıyla beraber Bağdad'a gitmiş ve hulefa-yı Abbasiye ümerasına kesb-i münase-

bet, ve temeyyyüz eylediğinden bir aralık me'mûrîn-i mahsusa ile Mısır ve Şam taraflarına gönderilip, kendisine «Resûl» nâmı verilmiş idi. Bu herif, Bağdad şûrşi zuhûrunda, Şam cihetinde bulunup, keyfiyeti haber almasiyle beraber, Mısır'a azimet ve selâtîn-i Eyyubiye'den Nâsır Salahuddin'e arz-ı biat ile mazhar-ı kabûl ve ihtiram olmuş, ve 569 senesi me'mûrîn-i mahsusa ile Yemen'e gönderilmekle az bir zaman mururunda i'lân-ı istiklâl etmiştir. İşte bu Muhammed b. Harûn'un ahlafı dahî bi'l istiklâl, icra-yı hükûmet ettiler. Kuvve-i şevket ve kudretleri haylîce tevsi' edip, zamanlarında alem küşa-yı zuhûr olan eimme-i zeydiyeyi muharebat-ı vakı'ada mahv ve perişan eylediler.

Yedinci fırka olan «Benu Tahir» hükkamı, 859 tarihinde zahir ve 922 senesi hilalinde mahv ve munkariz olup, ancak 63 sene kadar devam edebilmiştir. Bunlar, neseben hulefa-yı Emeviyye'den, Ömer b. Abdülaziz Hazretlerine (?) (8) olup, birincileri 'Amir b. Tahir'dir ki Yemen Kıt'ası'nın bazı mahalerini Benu Resûl'den, ve bazı mahallerini eyadi-yi eşraftan nez' ve zabt ile Yemen Kıt'ası'nı kâmilen istilâ etmiş. Ve zimam-ı emaret kendinden sonra biraderine ve anın vefatında birader zadesine ve anın irtihalinde kendi oğlunun yed-i zaptına geçmiştir. 917 tarihinde Portekiz Devleti bilâd-ı Hindiye'den Gücürat ve Dekkan ve Ceziret ul-arab'ın şark ve cenûb sahillerine ilka-yı raht-ı teaddi ettiklerinde, keyfiyet Gücürat hükümdarı Muzaffer ile Yemen hâkimi 'Âmir b. Abdulvahhab tarafından haber alındıkta, bi'l iştirak Mısır hükümdarı Gûrî-y'e feryadnameler irsaliyle, istimdâd edilmiş ve Gûrî dahî Hudeyde'-ye göndermek üzre, tehiyye etmiş olduğu Emîr Hüseyn'e asakir-i vakiye ve sefain-i kafiye tevdiiyle Portekizliler'e müdafaa için Hürmüz Boğazına sevk eylemiş idi. Bu Emîr Hüseyn, Cidde şehrine vusûlunda, icabında tahassun eylemek için bir kal'a (9) inşasına mubaşeret ve ba'del ikmâl, Portekizlilere tevcih ve cihet-i azimet etmiş ise de Portekizliler tarafından evvelce tutulmuş olan boğazdan gelmek mümkün olmayıp, ancak şimdi Yemen Vilayeti idaresi dahilinde bulunan Kumran (10) nam cezireye avdet ve zahi-

(8) «(?)» olarak gösterdiğimiz okunamayan kelimenin «müntesib» kelimesinin manasına yakın bir kelime olması muhtemeldir. (İ.S.S.).

(9) İşbu kal'a ve sûr, elân Cidde'de görülmekte olan ve oldukça muhafaza edilmiş olan sûrdur.

(10) Kumran ceziresi, el-yevm fevkal'ade ma'mûr olup, hüccac-ı hindiye ve Basra ve sair, ol taraflardan gelen hüccac-ı müslimin için karantina mahalli olup, havası gayet latiftir. İki bölük asakir-i nizamiye-i şahane daimi ikamet eder. Müdürlük br nahiye merkezidir.

resizlik cihetinden Yemen Hâkimi 'Amir b. Abdülvahhab'a zahire sevki için me'mûr-i mahsusî göndermiş, 'Âmir dahî zahire göndermedikten başka, Emîr Hüseyn'in, Cidde'de kal'a binasiyle beyhûde imrar-ı vakt eylediğine muğber olup, cevap bile yazmamasından, bu 'Âmir'in iğbirarını çekemeyip, Yemen Kıt'ası'nı 'Âmir-in elinden almak sevdasiyle maiyetinde bulunan askeri Yemen canibine sevk ve tesyir ve 922 tarihinde Zebid şehrini zabt ve teshir ederek ahali hakkında reva gördüğü cevr ve zulm saikasiyle Yemenlileri fena bir halde tenfîr etmiş idi.

Bu esnada Salatin-i Osmaniye'nin, sahihan aşere-i mübeşşeresi, halife-i a'zam, gâzi, kahraman, büyük Sultan Selim Hân, tabe serah hazretleri, Kıt'a-yı Mısriye-yi memalik-i Osmaniye'ye ilhâk buyurdukları 923 senesi esnada, merkûm Emir Hüseyn'in Yemenliler hakkında icra eylediği zulm ve taaddiye kesb-i vukûf ve ma'lumât ederek merkûmun hemen katl ve i'damı için Mekke-i Mükerreme Emiri, Şerif Ebu Nuhay Hazretlerine (11) evamir-i şedide göndermiş ve Şerif-i müşarûn ileyh dahi atebe-i ulya-yı Hilâfet Penah-ı a'zamiye gönderilmek vesilesiyle Emir Hüseyn'i davet ederek bir sefineye irkâb ve Cidde açıklarına vusûlunda ğarikan diyar-ı 'ademe gönderip halkı, mazarrat-ı gaddaranesinden tahlis eylemiştir. Emir Hüseyn i'dam olundukta, kölelerinden Emir Barsbay namında biri, Yemen hükûmetine tağalluben istilâ ve başına Mısır muharebesi bakiyyet us-suyufunu celb ile halka hayli zulm ve eza etmiştir. Emir Barsbay'ın vefatında, 923 tarihinde, taraf-ı eşref, hazret-i Selim Hânî'den, Yemen Vilayeti valiliği, Mekraya(?) emiri İskender Bey'e tevcih olunup, bundan sonra Yemen hatiblerinin elsineleri dahî nâm-ı nâmi-i Hümayûn, Cenab-ı Selimî ile pür-zib olmağla 927 de Hıtta-ı Yemaniye'de ümera-yı çerakisenin hükûmet ve hizmetleri nihayet bulmuş ve Maskat ve Hadramavt, Aden ve Makla, Zenzibar, umumî Afrika sevahili, yani Sevakin, Berbere(?), Zeyle'i kâmilen hükûmet-i Osmaniye'ye arz-ı biat etmişlerdir, ve idare-i Osmaniye'ye geçmişlerdir.

Sekizinci fırka olan «Şürefa-yı Hüseyniye»'nin, icmal-i ahvali şu vecihledir ki, sâdât-ı Hüseyniye'den 'Abdullah Mansûr, Hulefa-yı 'Abbasiye'ye, derkâr olan iğbirarından naşi, memalik-i Yemaniye'ye hicret ve burada ihtiyar-ı ârâm ve ikamet etmiş idi. Bu sıra-

(11) Bu Şerif Ebu Nuhay Hazretleri, şimdiki umera-yı Mekke'nin ecdadları olan zattır.

da Yemen hükümdarı bulunan İmam Kâzib'in idaresinde za'f-ı külli zâhir olduğundan, halk Şerif 'Abdullah Mansûr'a itaat ve 600 senesinde müşarun ileyhin cemiyyeti bu suretle kesb-i kuvvet etmekle Şehr-i San'a ile bütün nevahisini zabt, ve imamet suretiyle ondört sene kadar icra-yı hükûmet ettikten sonra vefat etmiş ve ba'dehu hükûmet-i mezkûreyi, evlâdları iki parçaya taksim ile müddet-i medide hükûmet etmişlerdir. San'a'da, yakın vakitlere kadar imamet ve hükûmet edenler Abdullah Mansûr'un neslinden gelmiş, ve hatta Yemen ve San'a ahalisinin ekserisi, hakimleri bulunan eimme gibi ashab-ı güzinden Zeyd b. Sabit hazretleri'nn ictihad buyurdukları mezheb-i metruke tebeiyyet eylemiş olduğundan Yemen hâkimlerine «Eimme-i Zeydiye» lakabı dahî verilmiş idi.

Bunlar öteden beri, ehl-i sünnet ve cemaat i'tikadlarına muhalif bir mezheb-i bâtıla, ve hulefaya bi'at gayr-ı meşrû' olmak gibi bir fikr-i 'atıla sulûk ettiklerinden, hafazana'Allahu Ta'ala, umum ehl-i sünnet'e müşrk nazarıyla bakıp, harben kendi mezheblerine çevirtmek istediler ve bu yolda çok cehd eyledilerse se seyf-i meslûl-ı şeri'at, bunların kuvvet ve savlet-i kâzibelerini mahv ve muzmahill etti. Lâkin, 'akâid-i mecûse-i bâtila'nın hükmü, Hıtta-i Yemaniye'nin cebel sekenesi beyninde el'an câridir. İşbu Zeydî mezhebine sâlik olanların mikdarı el-yevm iki milyon nufusi tahmin olunmaktadır. Nauzu b'llâhi Ta'âlâ min i'tikadihim el-bâtıl. Tihame, yani sevahil-i Yemaniye ahalisi ve 'araban ve kabail kâmilen şafiiy-y-ul mezhebtirler. 'Asir Kıt'ası'nda dahî «İsmailî» mezheb-i bâtılına sâlik olanlar da varsa da, ekseriyet şafi'i mezhebindedirler. İnteha.

A DOCUMENT ABOUT THE REBELLIOUS TRİBES AGAINST THE OTTOMAN EMPIRE AND OTHER STATES IN THE YEMEN CONTINENT

The Yemen is one of the most ancient countries. It has owned a civilization, which has taken an important place in history since the period of Sulayman (peace be upon Him).

In this article, the situation of the Yemen before Islam, and the conversion of native tribes to Islam, and its political relations with the Ottoman Empire after the Sixteenth century are briefly mentioned. Aftre that a short history of the tribes of the Yemen is given based on this document. These tribes are as following :

1 — Banu Taba Taba
2 — Banu Ziyad
3 — Banu Nacah
4 — Banu Mahdi
5 — Banu Rasul al-Turkmaniyyah
6 — Descendant of Ayyubi State
7 — Banu Taher
8 — Nobles of Hosayn (Şurafa al-Hosayniyyah).

Y
33
331
NUMERAER
73
90

[illegible]

(٦ نجی) فقه اولده (بوعلی ترکمانی) ابو علی ایدی) مدتی
[illegible] اولمغله (بیوک ظفر) و [illegible] سنه سنده
حکومتده ، (بو ظفر) کبی ادیب (نبیه) شیخ جمال حکمه
اقتفا ایتمش وحدت حکومتده (عبد سنده هیاتنه) [illegible]
برخلاف (مولوی) خسانیه) منه یاصمه اولمغله [illegible]
[illegible] ایچون ، شیخ داخلنده حمایه ایدیلر .

حمایه شیخ : خیفه تاده (خرقانلی) خلاف خفیفک
[illegible] (مولوی خسانیه) (جبنه) بایرام و شیخ اسلام
منصبنه اولمغله حکمه [illegible] (استانبول) حکومتک
[illegible] قبول کفر وخفاده ایدی قالمشیدی . [illegible]
[illegible] اولدرمه کنندن مقاتله حکمه حکومت ترکانیه
اختیار سیاحت وجهاد (بیجاده) خیفه کب اثبات ایدیلمه
اوکرنمه وجه اعتراضه کنیزی خیفه [illegible] خفیفه [illegible]
ایدی بوندن (محب [illegible]) اختیار ایدیکی اقوام ذکر اولنمه
بخیر بلاب (بغداد) کبی (وخفاده [illegible]) اولمغله [illegible]

[illegible] ایدیکنده [illegible] (مصر) وشام) [illegible]
کوستریلیب کندیسنه (عدل) نامی ویریلمه ایدی . (ابو حنیفه) [illegible]
[illegible] شام جهتنه [illegible] کیفیت [illegible] (مصر) [illegible]
[illegible] ایدیلمه (ناصر [illegible]) [illegible] بیت ایدی [illegible]
داخلنده اولمشدر . و ٩٦٩ سنه [illegible] (چنه) کوستریلمکه
[illegible] اولمه ایستمشلر ایتمشلر . [illegible]
[illegible] ، اختیار [illegible] اجرا حکمه ایتمکه [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] .

(٤ نجی) فقه اولده (ابو طاهر) حکاک (مصر) تاریخنده ظاهر
و ٩٦٦ سنه [illegible] [illegible] اولوب [illegible] سنه [illegible]
[illegible] ، بوندن [illegible] [illegible] (حرب [illegible])
[illegible] اولوب [illegible] (مصاحبه [illegible]) [illegible]
بوحنیفه) [illegible] ایامنه اشتراکه [illegible]
[illegible] ایستمشدر . [illegible] اولمغله [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]